

5 DAKİKADA BİR HAFTA

Son PMI verisini nasıl okumalıyız?

ANALİZ

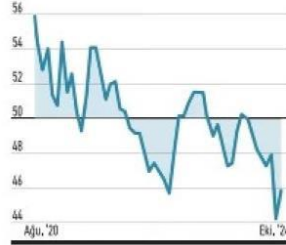
Dr. H. Bader Arslan
bader.arslan@nbe.com.tr

Eylül'de 44,3 ile 2020'den sonraki en düşük değerine inen **ISO-PMI endeksi**, Ekim'de 45,8'e yükseldi.

Endeks 7 aydır 50'nin altında değerler alıyor. Bu, imalat **sanayinde** daralmanın devam ettiğini gösteriyor. Ekim verisinin Eylül'den yüksek gelmesi, kötü gidişatın durduğunu değil, önceki göre bir miktar hafiflediğini gösteriyor.

Ekim verisinde 10 sektörün sadece birinde (gıda) sektörel PMI 50'nin üzerine çıkabildi. Bununla birlikte 10 sektörden 7'sinde endeks değerleri Eylül'ün üzerine

PMI Türkiye

çıktı. Ağaç ve kağıt ürünleri hem tüm sektörler içinde en düşük değeri aldı, hem de önceki aya göre en sert daralan sektör oldu.

Üretimde önceki aya göre iyileşme olan sektörler: On sektörün altısında (gıda,

PMI

	Eylül	Ekim
Ana Metal	42,3	44,4
Giyim ve Deri	42,5	42,6
Tekstil	42,6	43,5
Metalik Olmayan Mineral	43	43,3
Makine ve Metal	43,5	43,7
Kimya, Plastik	43,6	47,3
Kara ve Deniz taşıtları	44,2	43,2
Elektrik-Elektronik	45,7	45
Ağaç ve Kağıt	46,5	40,8
Gıda	47,7	52,4

tekstil, kimya, metalik olmayan mineral, makine, ana metal) üretim değerleri önceki aya göre iyileşti ancak sadece gıdada 50'nin üzerine çıkabildi.

Yeni siparişlerde önceki aya göre iyileşme olan sektörler: On sektörün dördünde

(gıda, tekstil, kimya, ana metal) yeni sipariş endeksleri önceki aya göre iyileşti ancak sadece gıdada 50'nin üzerine çıktı.

İstihdamda önceki aya göre iyileşme olan sektörler: On sektörün beşinde (gıda, tekstil, kimya, metalik olmayan mineral, ana metal) istihdam endeksindeki kötü gidiş önceki aya göre hafifledi ancak sadece ikisinde (gıda, kimya) 50'nin üzerine çıkabildi.

ISO PMI Eylül'de gördüğü dört yılın dibinden yukarı dönmesi olumlu bir gelişme olsa da; genel olarak **sanayi** sektörlerinde kötü gidiş devam ediyor. GSYİH verilerine göre ikinci çeyrekte yüzde 1,8 daralan sanayi, üçüncü çeyrekte de daraldı, bu net. Son PMI verisi, dördüncü çeyreğin ilk ayına ait ve daralmanın halen sürdüğünü gösteriyoruz.

YURTDIŞI

4 Kasım

10:00: Ekim enflasyonu

5 Kasım

14:30: Reel kur endeksi

8 Kasım 10:00:

Enflasyon Raporu

YURTDIŞI

5 Kasım: ABD

Başkanlık seçimleri

7 Kasım 22:00:

FED faiz kararı

8 Kasım 18:00:

ABD Michigan güven endeksi

Adnan Ünverdi

"Sanayi sektörüne ivme kazandırmamız gerekiyor"

NİHATDÜZGÜN/GAZİANTEP

Gaziantep Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, Gaziantep'in 1500 işletmesi ve 250 binin üzerinde çalışanıyla Türkiye'nin en büyük ve en fazla istihdama sahip organize sanayi bölgesine sahip olduğunu dile getirdi. Ünverdi, "Koşullar zor olsa da hedeflerimiz büyütürken çalışmalarımızı sürdürüyoruz" dedi.

GSO Başkanı Ünverdi, "Biz Orta Vadeli Program'ın bir kurtuluş reçetesi olarak görüyor, bir

yıllık süreçte ekonomik verilerdeki pozitif değişimden büyük memnuniyet duyuyor, sanayiciler olarak da üzerimize düşeni fazlasıyla yapıyoruz. Ancak, yüksek enflasyon, yüksek faiz, kredi ulaşım ve yüksek kredi maliyetleri ve küresel pazardaki durgunluğun iş dünyamız üzerindeki etkileri devam ederken sanayi sektöründeki daralmanın önüne geçmek için kamu bankalarından başlamak üzere üreten kesime yönelik kredi maliyetleri ve krediyi ulaşımın kolaylaştırılması yönünde ivedi adımlar

bekliyoruz. 2025-2027 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program'da da reform alanları ve sonuç kısmında hedeflere nasıl ulaşılacağı konusunda ifade edilen başlıkların üretim, ihracat, yatırım gibi daha çok sanayi odaklıdır. Bu sebeple hedeflere ulaşmak için sanayi üretimi desteklenmeli, çarklar bir şekilde dönmeli, sürdürülebilirlik için firmalarımız yeşil üretim, dijitalleşme gibi alanlara yatırım yapmaya imkan bulmalıdır" diye konuştu. İş dünyasının beklenti ve taleplerine de değinen Adnan Ünverdi, şunları kaydetti:

"Sanayimiz ve ekonomimiz adına atılması gereken adımlar arasında mesleki eğitimle personel ihtiyacı, yetişmiş eleman konusunu çözmemiz gerekiyor. Meslek liseleri ivedi olarak çok daha etkin hale gelmeli ve cazibesi artırılmalıdır. Kadın işgücünün artırılması için OSB'lerde kreş açılması ve çoğaltılması sağlanmalıdır. Üniversiteye girişte taban puanları artırılması ve mesleği olmayan üniversite diploması olan işsizlerin azaltılması gerekiyor. Mühendislik bölümleri ve meslek liselerinin tamamında yapay zeka, yeşil dönüşüm, dijitalleşme, yalın üretim ve verimlilik konuları muhakkak müfredatta yer almalı ve ders olarak okutulmalıdır. Yatırımlarda Devlet Planlama Teşkilatı aktif hale getirilmeli, teşvik ve destekler sektörel envantere göre verilmelidir. Bölgemize yönelik de gelişmeye açık sektörel teşvik programlarına ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Aynı sektörler değil farklı sektörlere teşvik verilmelidir." "Dört tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde lojistik bakanlığı kurulmalıdır" diyen Adnan Ünverdi, "Her krizde ihracatçılarımız, sanayicilerimiz lojistikte çok büyük sorunlar yaşamaktadır. Bu doğrultuda, şehrimiz ve bölge ilerimizi kısa mesafeden Iskenderun Limanı'na bağlayacak olan Amanos Tünel Projesi ile kara ve demiryolu bağlantısının hızlandırılmasını bekliyoruz" şeklinde konuştu.

Gaziantepli sanayiciler olarak depremin etkilerine, bölge ülkelerinde yaşanan olumsuzluklara rağmen ülkenin kalkınıp gelişmesi için ellerinden gelen çabayı göstererek rol model olmayı sürdürdüklerini söyleyen Ünverdi, "Gazi şehrimiz, TİM Türkiye'nin ilk 1000 ihracatçı Firması-2023 araştırmasına göre listede yer alan 59 firma ile üretim ve ihracattaki gücünü bir kez daha göstermiştir. İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından gerçekleştirilen, 'Türkiye'nin En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu-2023 Araştırması' sonuçlarına göre de Gaziantep'ten 62 firmamız listede yer almıştır" ifadelerini kullandı.

SÜRDÜRÜLEBİLİR SANAYİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR İHRACAT HEDEFİYLE ÇALIŞMALARIMIZA DEVAM EDİYORUZ

Gaziantep Sanayi Odası gerçekleştirilen ve hazırlanan devam eden proje ve çalışmalar hakkında bilgiler paylaştıran GSO Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, şunları aktardı: "2019 yılında başlattığımız yeşil dönüşüm hamlemiz kapsamında üretimlerimizde ve ihracatımızda teknolojiye dayalı olarak katma değeri ve kilogram birim değerlerimizi artırmak, AB Yeşil Mutabakatı çerçevesinde firmalarımızın sınırdaki karbon düzenlemesine hazırlanmak, e-ticaret konusunda büyüyen bu pazarda daha fazla yer almak, yapay zeka uygulamalarına geçiş gibi sürdürülebilir sanayi ve sürdürülebilir ihracat hedefiyle çalışmalarımıza devam ediyoruz. Mesleki Eğitim Merkezimiz yeşil dönüşüm konusunda uluslararası standartlarda karbon ayak izi ölçümü ve bunun raporlandırılmasını sağlayarak firmalarımızı sınırdaki karbon düzenlemesine hazırlıyor. GSO-Mesleki Eğitim Merkezimiz, TÜBİTAK'ın çözüm ortaklığı anlaşması yaptığı 25 kurumdan birisi oldu ve bu alanda kullanışlı olduğumuz yazılım da TSE tarafından onaylandı. GSO olarak bugüne kadar 60 firmamızın karbon ayak izini ölçtük ve 10 firma ile de TÜBİTAK hibe desteği kapsamında protokol gerçekleştirdik Gaziantep Model Fabrika ile bu süreçte verimlilik, yalın üretim, dijitalleşme gibi konularda teknolojik destek sağlıyor, yeşil ve dijital dönüşümlerini birlikte gerçekleştiriyoruz. Sayın Hazine ve Maliye Bakanlığımızdan da işaretlerini verdiği karbon salınımına yönelik vergisel düzenlemeler ve 2026 yılında başlaması öngörülen AB Yeşil Mutabakat kriterleri kapsamında uygulanacak olan sınırdaki karbon vergisinden etkilenmemek için firmalarımızı yeşil üretim ve yeşil ihracata hazırlamak durumundayız. Gaziantep'te bu işi biraz daha hızlandırmamız gerekiyor. Tamamlandığında Türkiye'nin en büyük OSB'si olacak olan Polateli-Şahinbey İhtisas OSB ve en başından itibaren yeşil OSB olması hedeflediğimiz Ayakkabı Terlik İhtisas Organize Sanayi Bölgemizde ciddi yol kat ettik. Alt yapı çalışmalarımız hızla devam ediyor. Savunma sanayi konusundaki çalışmalarımızı artırdık. Alt yüklenicilerin tespiti anlamında İpekyolu Kalınma Ajansı ile beraber çalışıyoruz. Savunma sanayi alanında faaliyet gösteren firmaların çalışma şekillerini görmek, bizden beklentilerini bilmek bu yönde hazırlıklar yapılması bizlere ve firmalarımıza farklı bakış açıları kazandırmakla birlikte, onaylı tedarikçi sayımızı artırıyoruz. Gaziantepli sanayiciler olarak üyelerimizle birlikte yeniliği bir bakış açısıyla ülkemizin gelişip kalkınması için üretim, ihracat ve istihdamla her koşulda üretmeye devam edeceğiz. Biz ülkemizin gücüne inanıyor, yarınlarımız için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."